

Sytuacja finansowa studentów Politechniki Białostockiej w czasie pandemii i obecnie

Izabela Stalończyk

Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania

e-mail: i.stalonczyk@pb.edu.pl

Martyna Staworko

Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania

e-mail: 80678@student.pb.edu.pl

Kludia Wołosiewicz

Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania

e-mail: 83341@student.pb.edu.pl

Milena Wąsowska

Politechnika Białostocka, Wydział Inżynierii Zarządzania

e-mail: 83333@student.pb.edu.pl

DOI: 10.24427/az-2022-0016

Streszczenie

Pandemia koronawirusa znacząco wpłynęła na gospodarkę, a co za tym idzie na finanse osobiste wszystkich grup społecznych. W artykule skupiono się na populacji studentów Politechniki Białostockiej i ich sytuacji finansowej. Celem artykułu jest analiza zasobów finansowych studentów Politechniki Białostockiej w okresie pandemii i obecnie. Autorki określiły następujące pytania badawcze: Jaki wpływ miała pandemia COVID-19 na sytuację finansową studentów Politechniki Białostockiej? Czy dzięki zmniejszonej ilości wydatków w czasie pandemii sytuacja studentów była lepsza niż jest w chwili obecnej? Czy wysoka inflacja ma wpływ na podejmowane decyzje związane z wydatkowaniem środków pieniężnych? Poruszono między innymi kwestię oszczędzania, kosztów utrzymania oraz rezygnacji z niektórych dóbr i usług. Okazało się, że skutki pandemii COVID-19 mają negatywny wpływ na finanse studentów. W badaniu wykorzystano kwestionariusz ankiety Portfele Studentów PB odnoszący się do sytuacji finansowej respondentów.

Słowa kluczowe

sytuacja finansowa, wzrost cen, wpływ pandemii na finanse, pandemia, studenci

Wstęp

Pandemia COVID-19 wymusiła zamknięcie uczelni wyższych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, obiektów kulturalnych wraz z charakterystycznymi miejscami pracy studentów, takimi jak: bary, sklepy w galeriach handlowych, kina i punkty gastronomiczne. Niektórym osobom udało się zachować miejsce zatrudnienia. Część studentów straciła jednak sposobność do zarabiania pieniędzy. W niektórych wypadkach brak środków na utrzymanie wymusił powrót do pierwotnego miejsca zamieszkania. Wsparcie finansowe opiekunów stało się konieczne [Długosz i Foryś, 2021, s. 4]. Epidemia dobiegła końca – miejsca zatrudnienia ponownie zostały otwarte, a co za tym idzie sytuacja studentów na rynku pracy poprawiła się. Skutki pandemii są odczuwalne do dnia dzisiejszego. Jednym z nich jest inflacja, która zwiększa koszty utrzymania studentów – w szczególności osób wynajmujących mieszkania oraz dojeżdżających na zajęcia. Warto zauważyć, że ich budżet zmniejsza się wraz z wydawaniem pieniędzy na rozrywkę i usługi, takie jak: fryzjer, salony kosmetyczne i miejsca spotkań ze znajomymi.

Celem artykułu jest ocena wpływu pandemii na sytuację finansową studentów Politechniki Białostockiej oraz analiza wyników badań ogólnopolskich. Autorki artykułu szukają odpowiedzi na pytanie czy pandemia pogorszyła, czy też poprawiła sytuację finansową studentów.

Interesującym wydaje się też zagadnienie, czy dzięki zmniejszonej ilości wydatków w czasie pandemii sytuacja studentów była lepsza niż obecnie po pandemii, ale przy wysokiej inflacji. Odpowiedzi na te pytania dostarczyło badanie ankietowe Portfele studentów PB.

1. Przegląd literatury

Wpływ pandemii na społeczeństwo i gospodarkę stał się zagadnieniem szybko podjętym w badaniach i publikacjach naukowych. W odniesieniu do polskiego społeczeństwa i gospodarki warto wskazać na publikacje P. Długosza [2021], D. Prokopowicza [2021] czy K. Białasa i in. [2020]. Wymienieni autorzy poruszają kwestię problemów finansowych studentów. Wynika ona między innymi z konieczności regulowania opłat czynszowych, pomimo braku korzystania z zakwaterowania w akademikach czy stancjach. Polska jest jednym z krajów o najniższym udziale studentów mieszkających samodzielnie (około 4%), podobnie sytuacja kształtuje się

w Słowacji i Irlandii. Dla porównania fińscy studenci najrzadziej decydują się na mieszkanie z rodzicami (4%), jednocześnie jest to kraj z drugim największym udziałem studentów mieszkających niezależnie (25%) [Grodzicki i in., 2020]. Skutki pandemii w skali globalnej poruszone zostały w pracach takich autorów jak O. Jordà i in. [2020] czy Meier i in. [2022]. Na jednym z dużych niemieckich uniwersytetów zostały przeprowadzone badania ankietowe, w celu określenia wpływu różnych faz COVID-19 na sytuację finansową studentów. Wyniki pokazują, że pandemia silnie wpłynęła na ich dochody – ze względu na utratę wielu miejsc pracy. Zwrócono również uwagę na ekspansję fiskalną przeciwdziałającą pandemii, która zwiększyła dług publiczny, obniżając krajową stopę oszczędności. Doprowadziło to do inflacji, a następnie do wzrostu kosztów życia.

W odniesieniu do takiej grupy społecznej jak uczniowie i studenci również zaczęto przeprowadzać badania skutków nowego zagrożenia z punktu widzenia zdalnej formy zajęć [Ejdys i Gulc, 2021] i sytuacji finansowej [Długosz i Foryś, 2021]. Niektórzy nauczyciele i studenci mieli już doświadczenie z różnego rodzaju kursami e-learningowymi, w związku z tym łatwiej im było przestawić się na nowe metody pracy [Ejdys i Szpilko, 2021]. Problemy pojawiały się u ludzi nieposiadających doświadczenia z tego typu prowadzeniem i uczestnictwem w zajęciach. Tym osobom było trudniej wdrożyć się do nowych form dydaktycznych [Długosz i Foryś, 2021]. Ze względu na zmiany i niepewność odnośnie do formy studiów (stacjonarne vs. zdalne) w roku 2020/2021 w kolejnym semestrze studenci nie mieli możliwości zaplanowania spraw związanych z zatrudnieniem. Występowały różnego rodzaju nadużycia ze strony pracodawców w postaci skrócenia czasu pracy, braku środków zabezpieczających stanowisko wykonywanych czynności. Najmocniej „zamrożenie” gospodarki odczuli studenci zatrudnieni w branżach, które zostały całkowicie zamknięte – np. gastronomia [Grodzicki i in., 2020]. Przytoczeni autorzy zwrócili uwagę na stres oraz lęk związany z pogarszającą się sytuacją finansową. Najczęściej deklarowanym źródłem niepokoju była obawa o utratę pracy. Obawy te zgłaszały osoby, które dopiero rozpoczęły staże zawodowe, a z powodu „zamknięcia” gospodarki nie mogły zacząć bądź kontynuować pracy. Ponadto, lęk o pogorszenie sytuacji finansowej towarzyszył osobom wykonującym pracę dorywczą jako, np. kelner, niania, opiekunka w żłobku czy barista, a więc w branżach bezpośrednio dotkniętych „lockdownem”. Z powodu zamknięcia kawiarni, restauracji czy żłobków, studenci pracujący w nich najczęściej na umowę zlecenie tracili zatrudnienie bez podania przyczyny zwolnienia lub nie otrzymywali przedłużania umowy. Szczególnie wysoki poziom stresu deklarowały osoby, które straciły pracę niemal „z dnia na dzień”. W badaniach „Student w pracy 2021” przedstawione są dane ogólnopolskie, które

ukazują wysokość wynagrodzeń studentów oraz formy zatrudnienia. Poruszony jest problem wpływu pandemii na pracujących studentów [Student w pracy ..., 2021].

2. Metodyka badań

W artykule zaprezentowano wyniki badań statystycznych przeprowadzonych na próbie reprezentatywnej zbiorowości liczącej 448 jednostek, spośród populacji generalnej studentów Politechniki Białostockiej, liczącej 6976 osób [stan z dnia 31.12.2021]. Metodą badawczą był sondaż online (CAWI), przeprowadzony w dniach 04.05.2022 r. – 10.05.2022 r. Służył do zbadania zmiennych cech statystycznych zbiorowości, zarówno ilościowych oraz jakościowych. Zastosowano pięciostopniową skalę Likerta, dzięki której otrzymano informację na temat akceptacji badanych zjawisk. Udzielane odpowiedzi przybierały następujące formy:

- Typ dysjunktywny – pozwala na wybranie tylko jednej odpowiedzi.
- Typ aktywizujący – wymaga od respondenta odpowiedzi otwartej.
- Odpowiedzi wielokrotnego wyboru – umożliwiają respondentowi udzielenia więcej niż jedna odpowiedź na zadane pytanie.

W tabeli 1 i 2 przedstawiono charakterystykę badanej grupy.

Tab. 1. Charakterystyka badanej grupy

PŁEĆ						
Kobieta	Mężczyzna	Queer	Niebinarna			
41,1% (184)	58,5% (262)	0,2% (1)	0,2% (1)			
WIEK						
<20	20-22	22-24	24-26	26-28	28-30	>30
10,7% (48)	58,9% (264)	18,5% (83)	7,6% (34)	1,1% (5)	0,9% (4)	2,2% (10)
STAN CYWILNY						
Wolny/a	Zajęty/a	W związku małżeńskim	Rozwiedziony/a	Zaręczony/a		
56% (251)	40,2% (180)	3,3% (15)	0,2% (1)	0,2% (1)		
FORMA STUDIÓW						
Stacjonarne			Niestacjonarne			
85,3% (382)			14,7% (66)			
ROK STUDIÓW						
I	II	III	IV	V		
63,2% (283)	12,7% (57)	9,2% (41)	8,9% (40)	6% (27)		

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Tab. 2. Charakterystyka badanej grupy - kierunek studiów

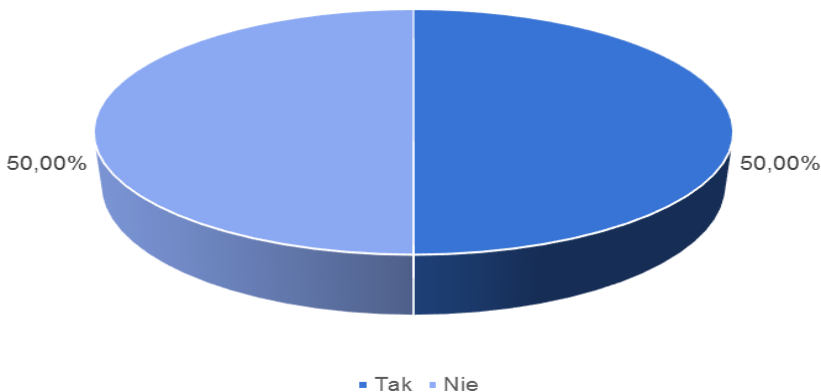
Kierunek studiów	Liczba studentów	Procentowy udział
zarządzanie	123	27,46%
elektrotechnika	16	3,57%
informatyka	8	1,79%
architektura	20	4,46%
ekoenergetyka	16	3,57%
budownictwo	30	6,70%
mechanika i budowa maszyn	29	6,47%
leśnictwo	1	0,22%
zarządzanie i inżynieria usług	3	0,67%
logistyka	89	19,87%
inżynieria meblarstwa	18	4,02%
automatyka i robotyka	26	5,80%
inżynieria środowiska	5	1,12%
mechatronika	15	3,35%
informatyka i ekonometria	7	1,56%
turytyka i rekreacja	7	1,56%
elektronika i telekomunikacja	9	2,01%
gospodarka przestrzenna	4	0,89%
inżynieria rolno-spożywcza i leśna	3	0,67%
inżynieria biomedyczna	4	0,89%
zarządzanie i inżynieria produkcji	8	1,79%
matematyka stosowana	1	0,22%
inżynieria rolno-spożywcza	1	0,22%
architektura krajobrazu	2	0,45%
biotechnologia	3	0,67%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Wśród badanej grupy największy udział wykazują mężczyźni (58,5%), osoby w wieku 20-22 lata (58,9%), niebędące w związku (56%). Najwięcej badanych studentów studiuje stacjonarnie (85,3%), na pierwszym roku (63,2%), głównie na kierunku zarządzanie (27,5%) oraz logistyka (19,9%).

3. Wyniki badań

Z przeprowadzonych badań wynika, że dokładnie połowa z badanych studentów mieszka w domu rodzinnym, połowa ankietowanych wynajmuje pokoje w mieszkaniach lub akademikach (Rys. 1). W związku z powyższym 50% respondentów musi ponosić dodatkowe koszty i wydatki w postaci czynszu oraz opłat za mieszkanie.

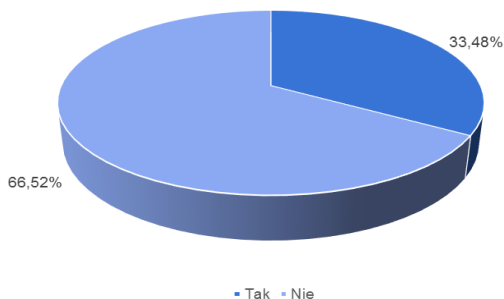

Rys. 1. Studenci mieszkający w domu rodzinnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

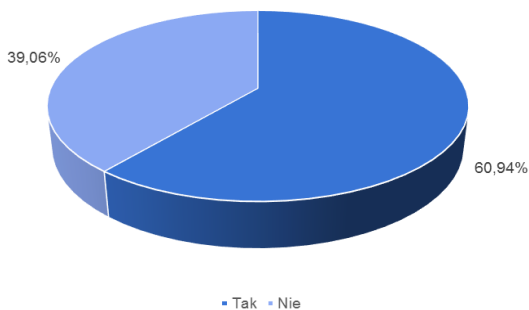
Zgodnie z wynikami badań większość studentów – 66,52% nie utrzymuje się samodzielnie, w przeciwieństwie do 33,48% pozostałych, którzy sami finansują swoje wydatki (Rys. 2).

Podczas pandemii pracowało 60,94% studentów PB (Rys. 3). Miejsca zatrudnienia nie posiadało 39,1% ankietowanych, z czego 8,71% z przyczyn finansowych zostało zmuszonych do podjęcia zatrudnienia po zniesieniu obostrzeń (Rys. 4).

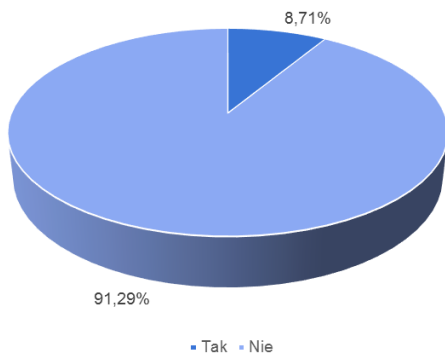
Rys. 2. Samodzielne utrzymanie studentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

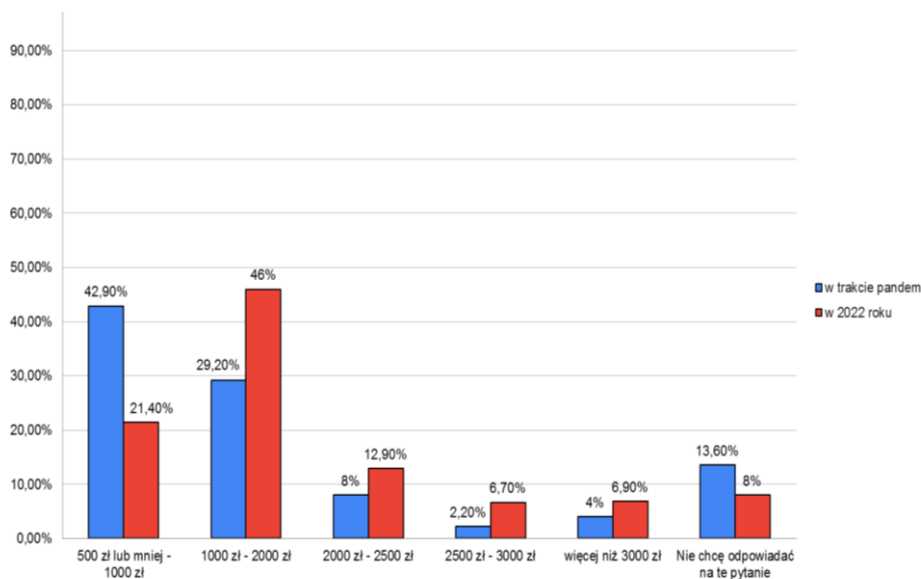
Rys. 3. Praca w trakcie pandemii

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Rys. 4. Praca po pandemii

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

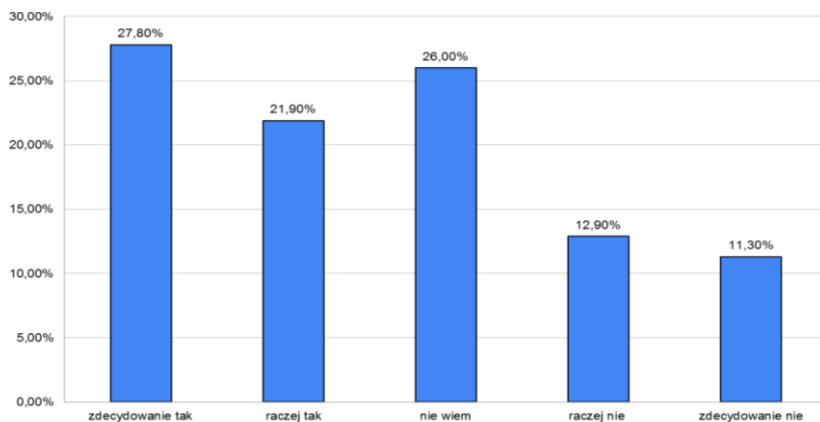

Rys. 5. Miesięczne koszty utrzymania studentów w czasie pandemii vs. w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Porównując obecne, miesięczne koszty utrzymania studentów do tych w czasie pandemii (Rys. 5) widoczny jest wzrost w przedziale od 1000 zł do 3000 zł i więcej. Duża różnica jest zauważalna w przedziale 1000 zł – 2000 zł i wynosi ona 16,8p.p. W trakcie pandemii wydatki największej liczby studentów (42,9%) wahały się w przedziale od 500 zł lub mniej do 1000 zł. Obecnie koszty należące do tego przedziału dotyczą 21,4% respondentów. Jest to różnica wynosząca 21,5p.p. Łatwo jest, więc zauważyć, że wydatki w czasie pandemii COVID-19 były niższe niż obecnie. Znacząca grupa ankietowanych ponosi miesięczne koszty utrzymania w przedziale 1000 zł – 2000 zł. Nastąpił wzrost wydatków w porównaniu do czasów pandemii. Odpowiedzi odnośnie do kosztów utrzymania w trakcie pandemii COVID-19 nie udzieliło 13,6% ankietowanych, natomiast co do aktualnej sytuacji finansowej - 8%.

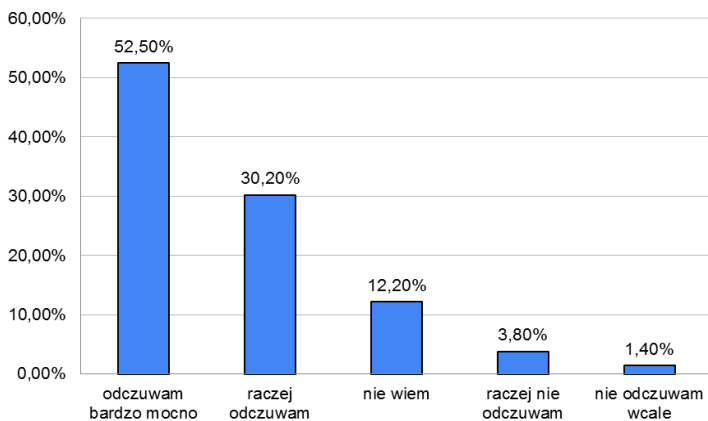
Większość badanych – 27,8% zdecydowanie odczuwa negatywne skutki finansowe w porównaniu do czasów pandemii. Niewiele mniej, bo 26% ankietowanych nie jest w stanie określić swoich odczuć związanych z tym zjawiskiem. Najmniejszy procent studentów – 11,3% zdecydowanie nie odczuwa negatywnych skutków finansowych.

Rys. 6. Odczucie negatywnych skutków finansowych w 2022 roku w porównaniu do czasów pandemii

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

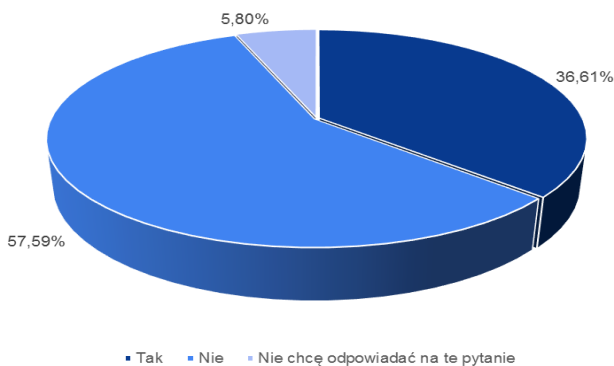
Ponad połowa studentów – 52,5% znacząco odczuwa wzrost kosztów utrzymania w porównaniu do okresu przed czasem, kiedy nastąpił dynamiczny rozwój sytuacji epidemicznej (Rys. 7). Ponad 30% studentów Politechniki Białostockiej doznała tego zjawiska w mniejszym stopniu. Jedynie 1,4% badanych nie doświadcza wzrostu kosztów utrzymania. Około 12% ankietowanych nie jest w stanie określić jak bardzo odczuło wzrost wydatków.

Rys. 7. Odczucie wzrostu kosztów utrzymania w 2022 w porównaniu do czasów pandemii

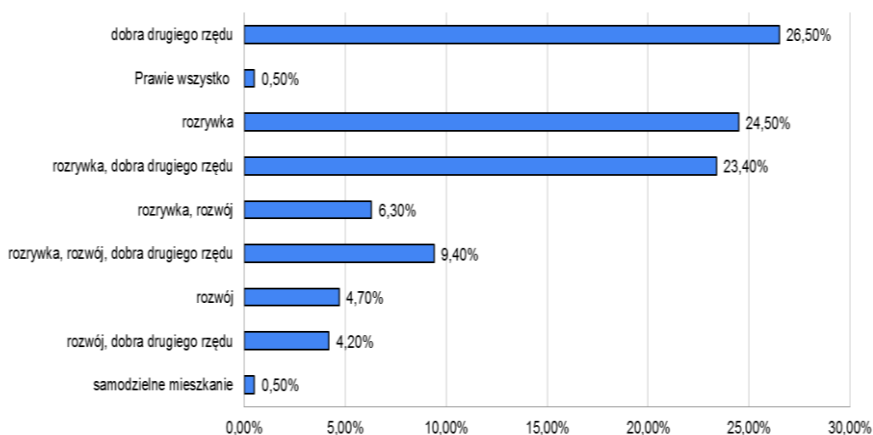
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Niekorzystna sytuacja finansowa nie zachęciła ankietowanych do rezygnacji z konsumpcji dóbr i usług (57,59%). Umiarkowanie w wydatkowaniu środków pieniężnych zadeklarowało 36,61% respondentów. Konkretniej odpowiedzi nie udzieliło 5,8% studentów. Respondenci najczęściej rezygnowali z dóbr drugiego rzędu (26,5%), rozrywki (24,5%) oraz jednocześnie rozrywki i dóbr drugiego rzędu (23,4%). Najrzadziej rezygnowano z prawie wszystkich benefitów równocześnie (0,5%) oraz z samodzielnego mieszkania (0,5%).

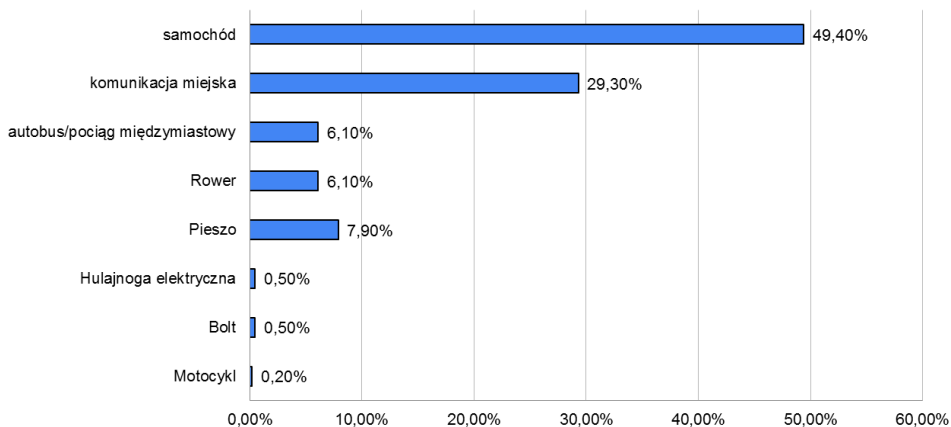
Rys. 8. Rezygnacja z niektórych dóbr/przyjemności/rozrywek ze względu na sytuację finansową

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

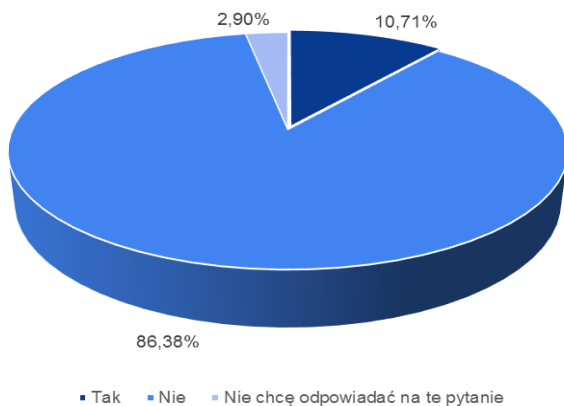
Rys. 9. Rodzaje dóbr, z których studenci musieli zrezygnować ze względu na sytuację finansową

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

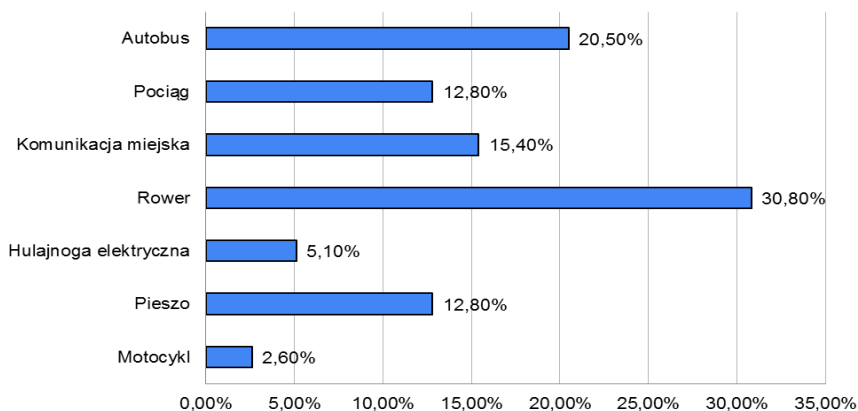
Rys. 10. Sposoby dotarcia respondentów na uczelnię

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Rys. 11. Zmiana środka transportu ze względu na wzrost cen

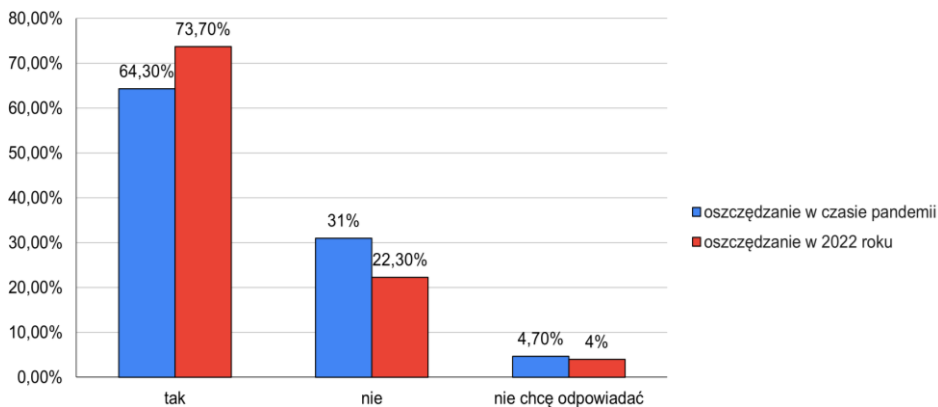
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Rys. 12. Zmiana dotychczasowego środka transportu

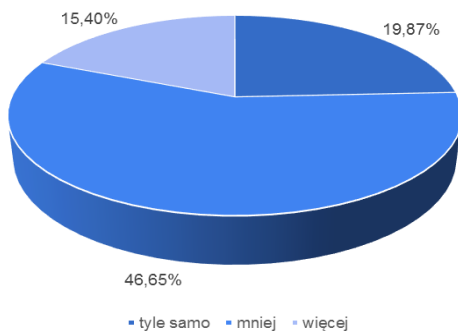
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Najwięcej studentów dociera na uczelnię samochodem – 49,4%. Na drugim miejscu znajduje się komunikacja miejska, z której korzysta 29,3% z nich. Studenci na uczelnię docierają również pieszo (7,9%), rowerem (6,1%), pociągiem lub autobusem międzymiastowym (6,1%). Najmniejsza część studentów korzysta z hulajnogi elektrycznej (0,5%), bolta (0,5%) i motocykla (0,2%). Zdecydowana większość studentów – 86,38% nie była zmuszona do zmiany środka transportu na uczelnię ze względu na wzrost cen. Taką potrzebę zadeklarowało 10,71% badanych. Odpowiedzi nie udzieliło 2,9% respondentów. Wśród 39 studentów, którzy zdecydowali się na zmianę, 30,8% z nich zastąpiło dotychczasowy środek transportu na rower, 20,5% na autobus, 15,4% na komunikację miejską. Tyle samo studentów wybiera pociąg (12,8%) oraz chodzenie pieszo (12,8%). Pojawiły się również takie odpowiedzi, jak hulajnoga elektryczna (5,1%) i motocykl (2,6%).

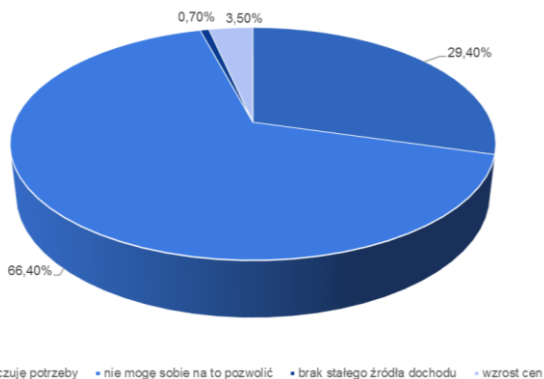
Rys. 13. Oszczędzanie przez studentów w trakcie pandemii i w 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Rys. 14. Oszczędności w 2022 w porównaniu do czasów pandemii

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Rys. 15. Powody oszczędzania

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego Portfele Studentów PB.

Więcej studentów oszczędza obecnie niż w czasie pandemii. Jest to stosunek 73,7% do 64,3%. Respondenci zadeklarowali, że udaje im się zaoszczędzić mniej (46,65%) w porównaniu do czasów COVID-19. Części ankietowanych udaje się zaoszczędzić więcej (15,4%), a pozostałym tyle samo (19,87%). Głównym powodem nieoszczędzania pieniędzy przez studentów PB jest to, że nie mogą sobie na to pozwolić – po opłaceniu wszystkiego niewiele im zostaje (66,4%). Niektórzy studenci nie czują takiej potrzeby (29,4%). Innymi przyczynami są wzrost cen (3,5%) oraz brak stałego źródła dochodu (0,7%).

4. Dyskusja wyników

Przebadana grupa 448 studentów Politechniki Białostockiej w 50% mieszka w domach rodzinnych, natomiast druga połowa mieszka samodzielnie (rys. 1). Jest to wysoki wynik, ponieważ Polska jest jednym z krajów o najniższym udziale studentów mieszkających samodzielnie (około 4%) obok Słowacji i Irlandii. W przypadku Polski studenci głównie wybierają mieszkanie z rodzicami (40,4%), mieszkanie z partnerem (22,3%) lub mieszkanie studenckie (21,2%). W przypadku krajów europejskich średnio 36,3% studentów mieszka z rodzicami, natomiast najmniej, bo 10% mieszka samodzielnie. Z partnerem lub w mieszkaniu studenckim mieszka średnio odpowiednio 21% i 15% [Grodzicki i in., 2020].

Studenci PB w 66,52% nie utrzymują się samodzielnie (rys. 2). Nie jest to nic zaskakującego, ponieważ w przypadku Polski 45,9% dochodów stanowią transfery

od rodziców, 33,3% dochody własne, a jedynie 11,4% wsparcie państwa. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem (ponad 40%) charakteryzuje studentów łotewskich, estońskich oraz islandzkich. Natomiast w krajach skandynawskich: Danii, Szwecji oraz Norwegii, ponad 50% całkowitych dochodów studentów stanowi wsparcie państwa [Grodzicki i in., 2020].

Z badania przeprowadzonego w ramach Programu Kariera Polskiej Rady Biznesu przez pracownię SW Research wynika, że prawie 30% obecnie pracujących studentów zarabia „na rękę” pomiędzy 2000 a 3000 zł [Student w pracy ..., 2021]. Z badania ankietowego Portfele Studentów PB wynika, że obecnie miesięczne koszty utrzymania studentów najczęściej wahają się w przedziale od 1000 do 2000 zł (rys. 5). Nasuwa się, więc wniosek, że respondenci mogą pozwolić sobie na oszczędzenie pewnej sumy pieniędzy.

Problemy dotyczące sytuacji materialnej wystąpiły nie tylko wśród ankietowanych. Podobna sytuacja dotyczy studentów innych uczelni wyższych. Wśród osób studiujących na Uniwersytecie Jagiellońskim nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji finansowej – średnio dochody obniżyły się o 66,03%. Dodatkowo blisko 50% badanych zadeklarowało, że będzie miało trudności z opłaceniem regularnych zobowiązań [Grodzicki i in., 2020]. To zjawisko zaobserwowano również wśród studentów Politechniki Białostockiej, z których 49,7% obecnie odczuwa negatywne skutki finansowe w porównaniu do czasów pandemii (rys. 6), z czego ponad połowa ankietowanych (52,5%) odczuwa je znacząco (rys.7). Z tego względu 36,61% respondentów najczęściej zrezygnowało z dóbr drugiego rzędu (takich jak: Netflix, nowe ubrania, kosmetyki, gry), rozrywki oraz jednocześnie rozrywki i dóbr drugiego rzędu (rys. 8 i rys. 9). Dodatkowo 10,71% studentów musiało zmienić środek transportu na uczelnię ze względu na wzrost kosztów (rys. 11). Najczęściej zdecydowano się na rower (30,8%), autobus międzymiastowy (20,5%) oraz komunikację miejską (15,4%) (rys. 12). Sytuacja po pandemii częściowo zmusiła studentów do zmiany dotychczasowego stylu życia i dostosowania się do rosnącej inflacji.

W raporcie „Portfel studenta w dobie pandemii” opublikowanego przez Związek Banków Polskich i Warszawski Instytut Bankowości zamieszczono dane odnośnie do skłonności do oszczędzania studentów. W stosunku do 2020 r. największy przyrost odnotowano wśród osób wcześniej nieinteresujących się posiadaniem oszczędności z 8% do 13% [Student w pracy ..., 2021]. Wyniki badania ankietowego Portfele Studentów PB przedstawiają odwrotną sytuację. Mniej respondentów oszczędzało w trakcie pandemii. Stanowili oni 64,3% wszystkich ankietowanych. Obecnie oszczędzenie zadeklarowało 73,7% studentów. Jest to wzrost o 9,4 p.p. (rys. 13). Może to wynikać z obawy przed jeszcze większym wzrostem kosztów utrzymania, a także z chęci podróżowania, które nie było możliwe w czasie pandemii.

Wyniki ankiet wskazują, że w trakcie pandemii pracowało 60,94% studentów Politechniki Białostockiej (rys. 3). Dane te pokazują, że mimo „lockdownu” i zamykających się potencjalnych miejsc zatrudnienia, ponad połowie z nich udało się zachować pracę. W grupie niepracujących w tym okresie znalazło się 39,06% studentów, z czego 8,71% sytuacja panująca po pandemii COVID-19 zmusiła do pójścia do pracy (rys. 4). Przyczyną tego zjawiska jest m.in. stale rosnąca inflacja, której efektem jest systematyczny wzrost cen, dotyczący wszystkich aspektów związanych z utrzymaniem.

Podsumowanie

Z przeprowadzonego badania ankietowego Portfele Studentów PB wynika, że wpływ pandemii pogorszył sytuację finansową studentów Politechniki Białostockiej. Główną przyczyną zjawiska jest inflacja, powodująca wzrost cen, co przekłada się na wzrost kosztów utrzymania. Sytuacja ta ma bezpośredni wpływ na studentów, z których większość mocno odczuwa negatywne skutki finansowe po pandemii. Niestabilność otoczenia finansowego wpływa nie tylko na strukturę wydatkowania środków pieniężnych, ale i na komfort psychiczny. Wielu z respondentów musiało zrezygnować z konsumpcji niektórych dóbr i usług oraz zmienić środki transportu. Dodatkowo część studentów nie jest w stanie zaoszczędzić pieniędzy z różnych powodów.

Wyniki zaprezentowane w artykule odpowiadają na pytanie: Czy sytuacja podczas pandemii była lepsza i bardziej sprzyjała finansom studentów. Ankietowani ponosili mniejsze koszty utrzymania. Nie mieli możliwości korzystania z większości usług i rozrywek, co powodowało mniejsze wydatki niż w roku 2022.

Artykuł odpowiedział na postawione pytania, przy czym poszerzył wiedzę na temat finansów studentów w trakcie pandemii COVID-19 oraz w roku przeprowadzenia badania.

ORCID iD

Izabela Stalończyk: <https://orcid.org/0000-0001-9089-1131>

Literatura

1. Białas K., Głaba P., Hanusko K., Serafin P., Waryszak M., Zdral S. (2020), *Sytuacja studentów w czasie epidemii koronowirusa*, Raport NZS, Warszawa

2. Długosz P. (2020), *Raport z II etapu badań studentów UP. Opinia na temat zdalnego nauczania i samopoczucia psychicznego*, Kraków.
3. Długosz P., Foryś G. (2021), *Zdalne nauczanie na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z perspektywy studentów i wykładowców*, Kraków.
4. Ejdys J., Gulc A. (2021), *Akceptacja e-learningu na poziomie szkoły wyższej. Perspektywa studentów*, *Przegląd Organizacji*, 7, s. 27-37.
5. Ejdys J., Szpilko D. (2021). *Postrzeganie e-learningu przez nauczycieli na przykładzie Politechniki Białostockiej*, *Przegląd Organizacji*, 9, s. 27-39.
6. Grodzicki M., Grzymała-Moszczyńska J., Kostera M., Lubacha J., Krzemińska K., Łapniewska Z., Stachurski A., Szafarczyk L., Wójcik G. (2020), *W jaki sposób pandemia COVID-19 wpływa na sytuację ekonomiczną i psychospołeczną studentów?*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
7. Jordà O., Singh R.S., Taylor M.A. (2020), *Longer-Run Economic Consequences of Pandemics*, https://www.frbsf.org/economic-research/wp-content/uploads/sites/4/wp2020-09.pdf?fbclid=IwAR37MaqXMmm0T7abRLSpbisJY6qw_ijk7fsiWFjVRfnblyfMjGsSgPJDjDE [12.05.2022].
8. Meier D. H., Thomsen S. L., Trunzer J., (2022), *The Financial Situation of Students during the COVID-19 Pandemic*, Hannover Economic Papers (HEP) dp-696, Leibniz Universität Hannover, Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät.
9. Piekut M., Stępniać-Piekarska A. (2021), *Współczesne problemy gospodarcze – gospodarki w czasach kryzysu*, Politechnika Warszawska, Płock.
10. *Portfel Studenta w dobie pandemii 2021*, https://forumakademickie.pl/zycie-akademicke/portfel-studenta-w-dobie-pandemii/?fbclid=IwAR0P31zAQ_QMkMsdOyWoeY-BytKJQTBTlwOq5ArwjHmpCLSL5tEFOrDIhM [12.05.2022].
11. Prokopowicz D. (2021), *The Impact of the SARS-CoV-2 (COVID-19) Coronavirus Pandemic on Ecological Security and the Development of International Environmental Policy*, *Zeszyty Naukowe SGSP*.
12. *Student w pracy 2021*, https://www.programkariera.pl/student-w-pracy-2021/?fbclid=IwAR0-O1k_i3dGzPr8zCxS3RfPK7FpO-CPF-IEsNTxX4IZsV-wf6M8Nl1tclEU [12.05.2022].

Students financial situation at the Bialystok University of Technology during the pandemic and currently

Abstract

The coronavirus pandemic has significantly affected the economy and consequently personal finances. While most citizens have been affected, this article focuses on the students general population at the Bialystok University of Technology. The analysis of the financial situation of students of PB during the pandemic and now answers the questions: What was the impact of COVID-19 on the financial situation of students of Bialystok University of Technology? Despite reduced spending during the pandemic, were students better off than they are now after the pandemic but with high inflation? Issues raised included saving money, cost of living, and giving up some goods and services. The effects of COVID-19 were found to have a negative impact on students' finances currently. The survey questionnaire Portfolios of Students of PB relating to the financial situation of the respondents was used in the study.

Key words

financial situation, price increase, financial impact of the pandemic, pandemic, students